

Halasi Tükör

III. ÉVFOLYAM 5. SZÁM

MEGJELENIK KÉTHETENTE, PÉNTEKEN • ÁRA: 5, - Ft

KISKUNHALAS, 1989. MÁRCIUS 3.

A tanácsülésen történt

Február 15-én tartotta soros ülését Kiskunhalas Város Tanácsa, ahol – a már lapunkban is közzétett – költségvetési tervet hagyták jóvá. Lényeges módosítás az előirányzatban nem történt. Szerkesztőségünk örömmel vette tudomásul, hogy a tanácsülés hozzájárult ahhoz a javaslatához, miszerint további 400 ezer forinttal támogassák a Halasi Tükör hetilappá válását.

A Szakszervezetek Városi Bizottsága nevében kért szót Bor Géza, s testülete, valamint a Közalkalmazottak és Pedagógusok Szakszervezete nevében kérte a tanácsulást, hagyja függőben azt a döntést, miszerint nem javasolják a dolgozói lakásalap képzésére fordítani az igényelt egymillió forintos összeget. Az indoklásban elmondta, hogy míg az ipari és mezőgazdasági munkahelyeken dolgozó fiatal családok lakásépítésükhöz, lakásvásárlásukhoz, munkahelyüktől is kapnak támogatást, méltánytalanságnak és hátrányos megkülönböztetésnek tartják, hogy ugyanezt meg-

vonják a közszolgálatban és oktatásban dolgozó fiatal családoktól. Az említett testületek úgy ítélik meg, hogy ez esélyegyenlőtlenséghez vezet. Kérését a tanácsülés nem támogatta, mivel nem megvonásról van szó, hanem az indítványban szereplő összeg a már meglévő forgóalap növelését célozta volna, de a pénzügyi keretek jelenleg ezt nem teszik lehetővé.

Vass Lajos tanácsstag egy korábbi interpellációjára tért vissza. Akkor a tudógondozó épületét javasolta átadni a kórház elfekvő betegek részére, s válaszként azt kapta, hogy az épület felújítása lehetetlen, újra kellene építeni. A tanácsstag most újólág kérte a tanácsulást, hogy interpellációja lényegét – a kórház elfekvő részlegén való könnyítési gondolatát – ne vessék el, keressék együtt a megoldás lehetőségét.

Hugyák István kerületi tanácsstag Szabó Ferenc Alsószállás 183. sz. alatti lakos panaszt tolmácsolta interpellációjában. A szívbeteg nyugdíjas és idős édesanyja gázüzé-

melésű hűtőszekrénye 1988 júliusában meghibásodott. A Filantrop Vállalat azonnal elhárította a robbanásveszélyt – üzemén kívül helyezte a gépet – ám azóta semmi intézkedés nem történt a megjavítására, hiába a sorozatos reklamáció.

A Családsegítő Központ vezetője Tóth Istvánné azonnal felajánlotta közbenjárását. Idekapcsolta a tanácsstag azt a kérdését is, hogy a területet rendszeresen járó gépkocsis ebédszállítók kísérik figyelemmel az idős emberek életvitelét, érdeklődjenek gondjaik iránt, s jelezzék azokat.

H. T.

Csak a vak nem látja!

A költségvetési vitája közben sokan lekapták a fejüket, amikor a város közvilágításának 8,2 milliós tételéről szólt Bozár Ferencné pénzügyi osztályvezető. Megvallom, magam is csodálkozva hallgattam, hogy mérési lehetőség híján ezt az összeget átalányként fizeti a tanács a DÉMÁSZ-nak. Akkor is, ha a lámpák foghíjasan világítanak.

– Hogyan állapítják meg a város áramszámláját? – kérdeztük Rácz Fodor Mihály DÉMÁSZ kirendeltségvezetőt.

– A városban mintegy 90 kilométeres nyomvonalon 3692 db különböző típusú lámpa van, ami 500 kW beépített teljesítménynek felel meg. A számla két részből tevődik össze: az 500 kW teljesítmény utáni alapdíj + forgalmi áramdíj.

– Mérőműszer nélkül milyen (Folytatás a második oldalon.)

A tiszta Halasért

Közelednek tavaszi ünnepeink. Az időjárás megengedi, hogy a megszokottnál korábban takarítsuk el városunk közterületeiről a tél szennyeit. Kötelez erre bennünket a Hild-ermes rang is, de főként az az alapvető emberi igény, hogy rendezett, csinos, tiszta környezetben éljünk. Ennek érdekében a városvédő egyesület csatlakozásra hívja fel a város minden lakóját: vegyünk NAGYTAKARÍTÁST a közterületeinken, ültessünk virágot, fát, bokrot a házak elé, az iskolák és a munkahelyek köré. Legyenek ápoltak és tiszták utcáink, parkjaink és tereink!

Felhívással fordulunk ezért az iskolák tanulóihoz, az üzemek, vállalatok, szövetkezetek és intézmények dolgozóihoz: csatlakozzanak hozzánk!

Javasoljuk a város köztisztasági gazdájának, hogy álljanak a takarítási kampány élére: szervezzék és irányítsák a munkát. A közterületi felügyelők fékezzék meg a szeméttárolók rongálásait, felborításait, és ellenőrizzék azt is, hogy ürítéskor ne szóródjon szét a szemét.

Kérjük, ne személteljen senki sem a városban, sem a városkörnyéki erdőkben.

Egyesületünk szakemberei szívesen adnak szakszerű tanácsot vagy segítséget akár a munkák megszervezésében, akár a faültetésben – szükség esetén kerti szerszámok kölcsönzésével is. Ez ügyben keressék Dóczy Károlyné kertész-mérnököt (Garbai Sándor u. 6., tel.: 21-833).

Kiskunhalasi Városvédő és Városszerelő Egyesület

Nőnap, 1989.

Hőségben ágyadon fekszel ruhátlan,
hajad sötét, bőröd kéken ragyog,
moccanni sem merek a szöglet-árnyban,
mert rád terültek mind a csillagok.

Az asszony karcsú pálmák közt emelte
szürke haját messzi észak fele,
hol fia nyargal zivatart terelve,
hóködből csillog unokák szeme.

Anyóka matat hegyi pince alján,
az égen telt koporsók úsznak el,
tört ablak mellett a kék semmi partján
késél repát kotorva ciripel.

(Weöres Sándor: Nő-alakok)

Halasi kórkép

Egy február eleji, ködöt megtartó napon, hajnaltól késő éjszakáig ismerkedtem családostokkal, sebesült lelkűekkel, a fájdalomra, érzékenyekkel, a melankólia eljegy-zetteivel. Villanásnyi szerepet kapnak benne nemcsak a kiszolgáltatottan sodródók, de szürke kisvárosi életünk szerencsétlenjei, reménytelen hajótöröttjei, szétmálott életű figurái is.

Nagy úr az éhség...

A konténer fedelének csapódására lettem figyelmes. Még nem láttam az alakot, csupán tüdejének apró zihálását hallottam. Közelébb lépve, a látvány mellbevágott. Apró termetű öregember turkálta botjával a lakóház tegnapi szemetét, mellette a foszlott

zsákjában a reggeli termés.

– Jó munkát Bátyámuram! – köszönök rá – lesz-e kővér disznó az idén?

– Az bizony jó lenne, de hát nem telik rá. Van pár csirkém. A maradék kenyeret a gazdának szedem össze, kapok pár forintot érte. Aztán meg találok itt magamnak is egy kevés betevőt.

– Itt a konténerben?

– Valahogy csak élni kell... Ihol ni egy befőtt! Leszedem a penészt róla és a többit még megehetem.

– ... és a nyugdíj?

– A mama még él, fűteni, kicsit világítani kell, meg aztán a sok gyógyszer... a mama leg-alább naponta egyszer egyen meleg ételt.

(Folytatás a második oldalon.)

Aki a szünetben kisebbségben maradt, és bentmaradt. (Ferincz-fotó)

A „cenzor” válaszol

Február 18-án „meggygyűlést” rendezett az MDF városunkban. Ő. Kovács József városunk levéltárosa, az MDF tagja a meggygyűlésen olvasta fel írását „Kisvárosi nyilvánosság és rendszerfoltosság” címmel, melynek lényege lapunk bírálata volt. A megközelítés és az elemzés inkább politikai, mintsem tudományos, szakmai jellegű volt. Talán éppen ezért lehetséges az, hogy Ő. Kovács József néhány tévedését tettenérjük, állításaiban szaván fogjuk.

Ő. Kovács József többek között ezt mondta: „Tárgyilagosságra törekedve el kell mondani, hogy 1987. őszéig a Halasi Tükörben felfedezhetők voltak a valódi újságírás és valóságábrázolás csírái. Valószínűleg az akkori megyei pártvezetés szemében az utolsó megengedhetetlen határátlépést akkor követte el a szerkesztő(ség), amikor az országgyűlési képviselő a kellenél őszintébben nyilatkozott a parlamenti munka anomáliáiról, a szakértelem hiányáról (1987. augusztus 19.). Rövid kivárás (3 szám) majd jött a diktatóri parancs: a szerkesztőt eltávolítani, és kissé profilt kell váltani.”

Nos, hogy mik voltak a „valódi újságírás és valóságábrázolás csírái” az akkori Halasi Tükörben, sohasem fogjuk meg tudni Ő. Kovács írásából, mert erre a lényegtelenre később sem tért ki. Mi viszont az említett esetről nem csak a „tárgyilagosság”-ot, hanem az igazságot is tudjuk, persze nem az általa ismertetett módon. Tudniillik az akkori szerkesztő (Kutasi Ferenc) elbocsátását tőlem nem követelte senki, megjegy-

zem hiába is követelte volna. Igaz viszont, hogy a megyei pártvezetés részéről bizalmatlansági indítványt kaptunk, amit a szerkesztő bizottság (Kutasi Ferenc jelenlétében) egyhangúlag leszavazott, s ezt írásban közöltük a megyei pártvezetéssel. A kiadó nevében Forgács Péter igazgató utasította vissza az indítványt. Ennek ellenére Kutasi Ferenc a szerkesztőséggel szemben teljesíthetetlen követelésekkel (emeljük duplájára tiszteletdíját) állt elő. Ezt nem tudtuk teljesíteni, ezért ő felmondott, amit a magunk részéről tudomásul vettünk. Ennyi a történet, s ennek bizonyosságáról a szerkesztőségben őrzött iratokból bárki meggyőződhet.

Ő. Kovács másik állítása: a halasi kisgazdapárt „... 82 éves, 43 börtönt megjárt és igazságtalanul elítélt elnöke hogyan jut 1988-ban arra az elhatározásra, hogy nincs az rendjén, ha a városvezetők harcban állnak egymással. Nagy Szedor István, többször tárgyalt velük – a Hazafias Népfrent bevonásával –, a sajtó azonban erről sem írt.”

Töredelmesen bevallom, hogy valóban nem írtunk ezekről a tárgyalásokról, mivel nem tudunk róla. De ez a kisebbik baj. A nagyobb az, hogy nem tudnak róla sem érintettek, de még csak a Hazafias Népfrent sem. Mi hát az igazság, vagy tán nem hiteles a történész forrása? Persze nem igazán ezek bosszantanak, hiszen e tévedések, a félrehallások, hamis információk eredményei is lehetnek. Tegyük fel, hogy így van, de akkor elmulasztotta a forrás ellenőrzését, pedig csak a telefonon kellett volna fel-e-melni. Vagy nem is velünk akar beszélni csak rólunk?

A sértő vád Ő. Kovács sommás ítélete, amikor azt mondja: „... ez a sajtómunka még mindig elsődlegesen monolit pártérde-

ket szolgál és nem igazán őszinte, nem igazán valóságghű...” Magyarán nem tesz mást, mint pártérdekből hazudik, vagy félígazságokat mond. De kik hazudnak – kérdézem – talán a társadalmi újságírók, a nyilatkozók, netán mi hamisítjuk meg az írásokat a szerkesztőségben. Erre persze nem kaptunk magyarázatot. Arra sem, hogy konkrétan mikor és miben hazudott a Halasi Tükör. Hogy tévedhetetlenek vagyunk, azt nem mondtuk soha, hogy „nem igazán árnyalt és nem igazán plebejus szemléletű” magunk is látjuk, de a hazugság vádját visszautasítjuk.

Ő. Kovács József azt állítja, azért van a pártbizottságon a szerkesztőség székhelye, mert nyilván felügyeli a lapot. Nem mondom, egyszer-kétszer történt ilyen kísérlet, de miután ez nem járt sikerrel, így maradt a „békés” egymás mellett élés. Megjegyzem a szerkesztőség ki fog költözni a párt házból, de nem az összeférhetetlenség miatt, hanem üzleti érdekből.

„Monolit pártérdeket szolgálunk” mondta Ő. Kovács József. Megkérdézem vajon ha csak azt tennénk, akkor ki szolgálna a lap érdekeit, mert tudniillik ez piaci termék, ezt nekünk kéthetente el kell adni, s mi a saját érdekünkől nem mondunk le.

Lapgazdáinkat tiszteljük ugyan, de a Halasi Tükört az olvasónak írjuk, s nem az MSZMP első titkárának, vagy netán az MDF helyi képviselőinek. Hogy ezt milyen színvonalon tesszük, ítéletet mond róla az olvasó, hiszen a vásárló alkalmanként 5 forintjával voksol, s nekünk ennél több bizonyosság nem kell.

Földi Lajos

Halasi kórkép

(Folytatás az első oldalról.)

– Hol vannak ilyenkor a gyerekek?

– Nem lőtt kedves. Betegek vótunk... de azért dolgoztunk mindig. Most meg látja, ezt is csinálni köll... Zsákját a vállára kanyarítja és botjára támaszkodva, kicsit kacsázva elindul. Néhány méterrel odébb megáll és visszafordul.

– Biztos hallotta már azt a mondást, hogy nagy úr az éhség. A sarkon két fiatal gyermek körvonala pillantom meg. Ahogy odébbállok, rohannak a konténerhez, a gyűjtés folytatódik. Mások is feltűnnek zsákkal, szatyorról, vödrökkel. Javarészt még sötétben végzik a dolgukat. A nappal fényt ad az arcnak, a szegyeneknek. Pedig a fény ide kelene sürgősen, még napfelkelte előtt.

Csak 10 dekát kérek

Park Áruház. Elöttem, a fejkendő néni parizert kér. 10 dekát. A kosarában ott lapul az egy szelet kenyér. Az eladó szeletel és felteszi az általános kérdést.

– Lehet 13 deka?

– Ne haragudjon kedveském – így a néni – csak ennyi pénzem van.

Az eladó hölgy leveszi a többletet, nem szól semmit, látszik rajta ez mindennapos eset. A pénztárnál gumicsizma öregember fizet. Illetve fizetne, de nem elég a pénze.

– A múlt héten ezért még kevesebbet kellett fizetni!

– Bácsikám ne rám haragudjon, higgye el, nem én tehetek róla.

– Tudom kedves, tudom, nagyon jól tudom ki tehet róla. Hangosan megismétli az illető nevét. Onnan föntről... Nem szól senki rá, hallgatnak.

Mintha egyetértene vele.

A gyógyszerárban előttem áll a sorban a szemüveges néni. Három receptet ad le. A gyógyszerész hosszasan számol és átadja a cédulát. A néni meg sem nézi, viszi a pénztárhoz. Ott lepődik meg.

– Hétszázötvenkettő forint?

– Igen kedves...

– ... akkor köszönöm szépen nem kell.

Odasiet hozzá a férje és újra odaadja a cédulát.

– Tessék csak kérem, kifizetjük. Nyugodj meg Klára, köll a gyógyszer. Majd csak megleszünk valahogy. A ház még nem dőlt össze.

Köll a kutyának is...

A Baromfifeldolgozó Vállalat boltjában tömegnyomor. Főleg a bal oldalon, ott árulják a csirkefejet. Marika néni, a nyugdíjas takarítónő szólít meg.

– Látod fiam mennyien viszik a csirkefejet? Sokan azt mondják, a kutyának köll, de bizony az idősebbek abból élnek!

– És maga mit vesz mamikám?

– Hát csirkefejet! Jó az nekünk! Lesz belőle leves, meg pörkölt is. A hét végére aztán van egy kis libaláb, meg nagy ritkán szárny is. Olcsón lehet itt a családnak vásárolni. És persze valami köll a kutyának is...

Jól öltözött asszonyság kér öt kiló csirkefejet.

– Tudja édes, van két nagy kutyánk és sokat esznek – csicsergi az eladónak.

Mielőtt elmenne, a sarokban megszámlálja a pénzt. Viszszamegy és kér egy kiló szárnyat is. Azt már nem magyarázza meg.

Számolom a napokat

Kocsmá itt is, ott is. Már délen üveges szemekkel találkozom. Persze a kocsmá fogalma relatív, ítéjük meg ki-kialapon. Halason kevés az olyan hely, melyre nem illik a kifejezés. Talán három jobarat az, akikhez letelepedem. Három sors. A családjaelhagyott, a munkahelyelkűldött és az italmegtartott.

– Naná! Ezer bajusz, ezer szakáll, csak egy barát van, a pohár, – mondja egyikük a szlenget és felhőrpinti a mardék kétdecit.

– Engem félretettek. Valamikor vezető voltam. Se a reform nem érdekel, sem a jövő, már csak a napokat számolom. Sokat nem eszek. Ha a napi fél liter tömény megvan, nem siránkozom. Ennyit meg lehet keresni alkalmi munkával is.

– Tudod pajtas, a család kicsinált – így a harmadik – soha nem tudok már megállni a lábamon. Lesz ami lesz, és ha elegendő is lesz, akkor kész, befejezem rövid úton.

Egyikük sem tudja, ki, vagy kik a hibásak sorsukért. Az élet ilyen szerintük, és ilyennek kell elfogadni. Ők az élet árnyékos felét képviselik.

A párbeszédet órákig írhatnám. Nem említettem azt, akinek sosem volt otthona, aki szívjáradalom és riadalom nélkül még egyetlen éjszakát sem aludt. Aki elkívánczik a nyomasztó magányból, és akinek szüksége van valakire, aki mellette van. Azok akik szomorúnak és fáradtnak, keserűnek és kedvetlennek látszanak, mintha titkolt fájdalmakat viselnének, mintha sebeket kaptak volna. Ez azonban már egy másik fejezet...

– nyil –

TÁNCRA PERDÜLTEK A LÁNYOK Lazul a gúzs

(Fotó: Ferincz János)

„Lehet-e gúzsba kötve táncolni?” címmel tavaly júliusban írtunk a holtvágányra jutott halasi néptáncról. A cikkben megszólaltatott illetékesek – elsősorban – a megfelelő szakmai háttér hiányával magyarázták a helyzetet.

Az azóta eltelt fél év – úgy tűnik – kedvező változást hozott néptánc-ügyben. A városi tanács művelődési osztálya, az ÁMK és Nagy Albert (a Szeged Táncgyűttes vezetője) közbenjárására – Doktor László személyében – új oktató került a halasi táncosok élére.

– Öt évig táncoltam az Állami Népi Együttesben, de családi okok miatt abba kellett hagynom – mondja Doktor László. – Azért örülök ennek a halasi lehetőségnek, mert itt szinte a nulláról kezddtem el a munkát (1988 októberében), s minden esetleges győzködés nélkül, a saját elképzeléseim szerint alakíthatom a dolgok menetét. Sorra jártam az iskolákat, tíz perces bemutatókat tartottam, elbeszélgettem a gyerekekkel, s kis túlzással: meghódítottam,

„megfertőztem” őket a néptáncra. Az eddigi eredmények – úgy hiszem – önmagukért beszélnek. Három csoportban (felnőtt, utánpótlás és picik) ma már, mintegy kétszáz lelkes fiatal tevékenykedik. Gondjaink azért természetesen vannak: hiányos a jelmeztárunk, szűkösek az anyagi lehetőségeink (egyenlőre csak a baromfifeldolgozó támogat bennünket) és kevés a fiú táncos. Ennek ellenére, máris képesek vagyunk kisebb városi, vagy üzemi rendezvényeken való szereplésre.

Közelebbi terveink közt szerepel (március 18-án) egy 15 perces kecskeméti fellépés, amittől sokat várunk. Távoli elképzeléseink: a minősítés mielőbbi megszerzése, mely távlatokat nyit (nyithat) tánc csoportjaink további fejlődéséhez. Céljaink megvalósítása érdekében nem mondhatunk le a város üzemének, intézményeinek a támogatásáról, amit előre is köszönünk.

Kovács Pál

Ha telek, hát hadd legyen per!

Csak a vak nem látja!

(Folytatás az első oldalról.)

– Egy ún. közvilágítási nap-tár alapján, miszerint nálunk egy évben a sötétség időtartama 3400 óra. Automata alkonnykapcsoló érzékeli a sötétedést, reggel pedig a világosodást.

– S ha meghibásodás miatt nem égnek a lámpák?

– Nyolc napon túli állás esetén a forgalmi áramdíj visszai igényelhető a teljes hónapra.

– Volt már ilyen igény a tanács részéről?

– Ugy öt-hat éve, azóta nem.

– Nem lenne célszerűbb és tisztességesebb mérőkészülékek felszerelése?

– Sok millióba kerülne, mivel korábban nem így épült a hálózat. De ha kéri, mi felszereljük.

Szabados Jánostól, a tanács műszaki osztályvezetőjétől megtudtuk, hogy a közel-

múltban szemügyre vették a világítótesteket. Körülbelül száz lámpa nem égett. A jogtalanul vált áramdíj visszai igényléséhez 8 nap múlva ismét végig kellene járni a vonalat.

A költségek csökkentésére szorgalmazták a közvilágítást felülvizsgáló terv elkészítését. Ez persze újabb pénzbe kerül. Mi, városlakók pedig továbbra is bosszankodva bukdácsolunk a sötét utcákban, vagy gyönyörködhetünk az 53-as út túlméretezett díszvilágításában.

Ferincz János

Megjelent a TÉKA

„Honunk minden részében meleg pártolásra talált a pesti közönség által kitűzött eszméletes 12 pontban foglalt nemzeti közkívánatot: azt tehát e testület is egész kiterjedésében magáévá teszi...” – szól a halasi tanács válasza arra a levélre, amelyben a „reformpontok pártolására, őrsereg felállítására” szólították fel elődeink honatyjait a kunszentmiklósiak.

Mindez a régen várt helytörténeti tanulmányban olvasható, amelyet Ö. Kovács József levéltáros készített, s amely a Halasi TÉKA 8. számában látott napvilágot a közelmúltban.

A kiadvány – amellyel, hogy hozzájárul városunkban március 15-e szívnálvalóság megünnepléséhez – hasznos forrásanyag diákjainknak, s minden munkánk, identitásunk iránti érdeklődő lakóipatriótáinknak.

A tanulmány forrásaként a halasi levéltár tanács iratai szolgáltak, mellékletként tartalmazza a névjegyzékét „Azon Kun Halasi ifjaknak, akik a Magyar hadseregben mint Honvédek és lovas Katonák szolgáltak.”

A TÉKA 8. száma dr. Gszelmann Ádám lektor ajánlásával kerül az olvasók kezébe.

H. T.

Út az egészséghez?

Kétségbeesett idős emberrel beszéltem a napokban a lakásán. A 88. évében járó idős bácsi a közelmúltban idézést kapott a tudószerű állomástól. Az idézésben foglaltak szerint amennyiben a megjelölt időpontban megjelenni nem tudna, két héten belül ennek a kötelezettségének eleget kell tennie, mivel a 15/1972. (VIII. 5.) Eü. M. sz. rendelet alapján a megjelenés kötelező, s a meg nem jelenés hatósági eljárás von maga után.

Idős ismerősöm törvénytisztelő állampolgár, hatósággal soha semmilyen összetűzésbe nem került, s ez az idézés felkavarta idegrendszerét, mivel ennek eleget tenni nem tud. Több mint egy éve már annak, hogy betegsége ágyhoz köti, s állapotának esetenkénti javulása is csak ahhoz ad erőt

számára, hogy az udvarra ki-menjen friss levegőt szívni, hogyan is vállalkozhatna ilyen nagy útra? A körzeti orvos a lakásán látogatja meg, s írja fel a szükséges gyógyszereket. Egyébként is – vallja az idős ember – ha járni bírnék, akkor is feleslegesen tartanám az én esetemben már a tudószerűséget.

Megnyugtattam az idős bácsit, hogy a törvény szigorú alkalmazásától ezúton a tudószerű remélhetőleg eltekint, viszont a beszélgetés során kiderült, hogy az idős emberrel együtt lakó azonos nevű fia, unokája, valamint annak családjára évek óta ilyen idézést nem kapott, ezért felvetődött bennem a kérdés, hogy a felnővekvő ifjúság egészsége nem fontos?

„–SI–”

Tart a per. Ennek a kertművelésre alkalmas teleknek m²-ét 12 Ft-ért, – 10 db cigaretta árért sajátították ki.

(Fotó: Lévy Kálmán)

val kifizetni szándékoztak.

Említést tettünk még a kisajátítási „értesítő” is. Ez közli a tulajdonossal, hogy földterületét várhatóan kisajátítják. Ez azt jelenti, hogy a terület gazdája földjét be nem telepítheti, be nem vetheti, de még egy csirkeolát sem állíthat rá, mert a tanács kisajátításakor az okozott kárt nem téríti meg.

Vannak olyan személyek, akik már tíz éve megkapták ezt a fajta „értesítőt”, s azóta parlagon hever a földjük.

A bíróság elnökhelyettesének véleménye szerint, a kivárási időt öt évre kellene maximálni, s ha ez az idő lejárt, a kisajátítást nem hajtották végre, akkor azt törölni kellene.

A tanács műszaki osztályán is érdeklődtünk. Nagy Pál/felelős elmondta, hogy a Polgári törvénykönyv 117–179. sz. §, az 1976. évi 24. TVR. végrehajtási rendszerről szóló 33/1976. IX. 05. MTSZ. rendelet értelmében hajtják végre a kisajátítást. Ez ki-

mondja, hogy becsléssel, szakértők bevonásával, a korábban elkelt birtokhoz viszonyítva kell az árat megállapítani.

A kertvárosban a telekárat közműbesítés nélkül 100–125 Ft/m²-ben határozták meg. Az egyéb terület árát – ami 200 négyszögön felül van – 10–20–30 Ft/m²-ben jelölték meg. Ezek a számok azt hiszem önmagukért beszélnek.

Általában titokzatosság lengi körbe a telekügyet. Az egyik ügyintézőtől a másikhoz küldik az érdeklődőt, így az feltételezhető, hogy nincs igazán gazdája ennek a nem is kevés pénzt megmozgató ügynek.

Telek-panamáról még nem beszélhetünk, de furcsának tartjuk, hogy nem találunk semmiféle közműbesítési árkalkulációt, s így gondolhatjuk, hogy sok az a 4–500 forint, amit négyszetméterenként a víz-csatorna hálózat, s a villamosítás ürügyén kell az építkezőknek, a régi tulajdonosnak megfizetniük.

Robotka István

Veszélyes hulladék (gyűjtés)

Hosszas vajúdas után, most már bizvást beszélhetünk arról, hogy a MÉH halasi telepe átköltözik a vasúton túra, a majsai úti, új területre, azt ugyanis már tavaly körülkerítették. A jelenleg egy magánházas területen működő MÉH-telep nem kis forgalmat bonyolít le. 1988-ban 4600 tonna vegyes hulladékot vett át, kezelt és továbbított. Ez a mennyiség 10 százalékkal több, mint az 1987-es mennyiség volt. Ebből a mennyiségből mintegy 35 százalék lakossági gyűjtésből származik, elsősorban az iskolások jóvoltából.

A lakossági begyűjtésből megmaradt, a felnőttekre eső tonnák mögött pedig a gyűjtők végtelen sora áll. A MÉH-telep átköltöztetésével a nem közlelt, a nem lovas-kocsival, csettegővel szállítók számára a begyűjtőhely megközelítése igen veszélyes lesz. A MÁV vasúti átjáró lezárásával alaposan meghosszabbodó út, vagy a Mező Imre u. – Káráz utcán át az 53-as főutat keresztezve, vagy a vasúti felüljáró igénybevételével kanyarodik rá a majsai útra, ami ugyebár együttjár azzal, hogy a kiskocsit, gyerekkocsit alját, taligát, kerékpárt toló, vas vagy papírhulladékot szállító gyerekek, de a felnőttek is hosszasan a nagyforgalmú 53-as főútvonalon, majd végig a

záróvonalas vasúti felüljárón kénytelenek közlekedni. Sok idős ember is gyors, biztos pénznek tekinti, ha újságját, vasszereményeit eladhatja a telepen. Ők is rozoga kocsikon, kerékpárjuk csomagtartóján, dülöngő kezekből, magukgyártotta szállítóeszközökkel járják az utat.

A felüljárón ki és hogyan előzi majd őket? 1900 tonna a lakosságtól! Nem elhagyható mennyiség. Már pedig ez a mennyiség 10–15 kilós újságpapírból és más kisebb mennyiségű hasznos hulladékból áll össze, melyet egy sor ember, gyerek szállít be a MÉH-telepre. „...a hangyaszorgalmú úttörőkre a jövőben is számíthatunk...” nyilatkozta a Délmagyarországi Nyersanyaghasznosító Vállalat fősztályvezetője.

Könnyelműség lenne ilyen körülmények között ösztönözni az ifjúság fokozott szorgalmát. Megoldást kell keresni és találni! Helyet és bizományost, bizományosokat kell keresni a város belsejében, saját háznál, használaton kívüli üzlethelyiségben, vagy éppen konténeres gyűjtőhely felállításával, hogy gyermekeink, iskolásaink és mások, ne testi épességük veszélyeztetésével kényszerüljenek eljutni az új MÉH-telepre.

Harmos Jenő

A téli égboltunk legfényesebb csillaga

A Szóthisz Csillagot, a Nagy Kutya csillagképben levő Sírúst már az Óegyiptomi birodalomban az új év és az áradás hozójaként tisztelték. Amikor először jelent meg a Sírús a hajnali égbolton a Nappal egyidőben (heliakus kelés) közeledett a Nílus évenként esedékes áradása. Az egyiptomi mezőgazdaság szempontjából ennek óriási volt a jelentősége. A Sírús ezen felül döntő szerepet játszott az egyiptomi naptárban is. Az egyiptomi év közvetlenül a Sírús első hajnali megjelenésével vette kezdetét. A fényes csillag feltűnése az égbolton más kultúrák érdeklődését is felkeltette. A közelmúltban is sokat hallottunk magáról. Bessel (1784–1846) 19. századi csillagász felfedezte a tündöklő Sírús első „rejtélyét”, a Kutya csillag szokatlanul változó saját mozgását, amelyek a megfigyelés minden hibalehetőségét levonva is megmagyarázhatatlannak maradtak. Bessel gyanította, hogy a Sírús körül egy láthatatlan kísérő kering, amelynek mozgása megzavarja a Sírús pályáját. 1861-ben Clark amerikai optikus felfedezett egy parányi fényfoltot a Sírús mellett ahol Bessel gyanította. A Sírús kettőscsillag. Közös súlypontjára keringést végeznek egymás körül. Az „A” csillag tömege 2,5-szerese a Napénak, 8,7 fényévre van tőlünk, 1,37 fényrendű csillag. Átmérője 2500000 km. A „B” kísérő 1,05 Napitömeg, átmérője 11100 km. Sűrűsége 3 milliárd kg/m³, 50 évenként kerül meg a főtárcsát. Megfigyelése 1973-ban volt kedvező.

Balogh István

Milliós nyeremények

Ketten üldögélünk a kávéház egyik asztala mellett. Körülöttünk senki sem volt nyugodtan beszélgettünk.

– Munkatársától hallottam, hogy nyugdíjba készül. Igaz a hír? – kérdeztem a Totó-Lottó helyi kirendeltség vezetőjét, Keresztes Györgyöt.

– Valóban így van, jók az értesülései – válaszolt mosolyogva.

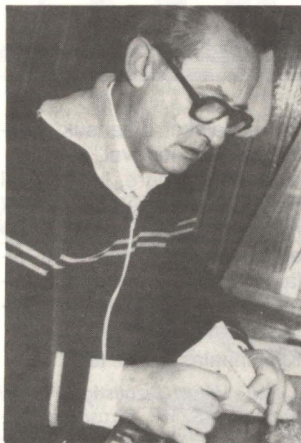
– Ön ebben az évben tölti 60. születésnapját, kérem beszéljen életének fontosabb állomásairól.

– Hat évtized alatt sokminden történik az emberrel. Velem is megtörtént jó is rossz is. S hadd ne beszéljek most a rosszról. Szülővárosomban, Kiskunhalason végeztem el az elemi iskolát, majd a nyolcosztályos gimnáziumot. Azt követően három évig katonáskodtam, tartalékos hadnagy vagyok. A katonaság után hat évig „pendliztem”, több munkahelyem volt. Három évtizede a Totó-Lottó halasi kirendeltségén dolgozom. Közben megnősültem, három felnőtt gyermekem és több unokám van.

– Különös szerencsémre a szüleimtől egész életemre szóló nagyon hasznos tanácsokat kaptam. Például, hogy Istent tisztelő legyek, szeressem a Hazámat, a szüleimet és a munkámat. Ezeket a nemek címzett nagyon fontos alapelveket úgy érzem, az elmúlt évek során érvényesíteni tudtam. Szeretem a családomat, a munkámat, templomba jelenleg is járok. Bizonytalan helyzetek számomra is többször adódtak, de a Hazámhoz mindig hű maradtam.

– Milyen örömet jelent a munka az Ön számára?

– Harmanc év alatt tulajdonképpen nagyon sok szerencsejátékkal kerültem kapcsolatba. Boldog voltam amikor a kirendeltségen vásárolt szelvényekkel kisebb-nagyobb összegeket nyertek a játékosok.

– Volt nagyobb nyeremény is?

– Az egyik „totózó” 1 400 000 forintot nyert. De néhány százezer nagyságrendű összeget többen is nyertek. A szerencse tehát nem kerülte el a szenvedélyesen totózó, lottózó környékieket sem.

– Mióta lehet totózni, lottózni Magyarországon?

– Totózni 1947 óta, lottózni 1958-tól.

– A kirendeltségen milyen mértékben növekedett a forgalom?

– Az első években egymillió forint alatti, az utolsó évben tízenhét millió forint feletti volt a forgalom.

– Ahogy Ön mondta, életének első két szakaszában tanult, katonáskodott, dolgozott, családot alapított és tisztességesen nevelte fel gyermekeit. Hogyan tervezte meg életének harmadik szakaszát?

– Szeretnék cselekvő és értelmesen élni nyugdíjas koromban is. S hogy konkrétan mennyit és hol fogok dolgozni majd, az mindig az egészségi helyzetem és a lehetőségek függvénye lesz.

– Köszönöm a beszélgetést. Hosszú életet, nagyon jó egészséget és eredményes munkát kívánok Önnek.

Gazsó Béla

Te rongyos élet

Zuhanó életszínvonalunk természetes velejárója az egyre laposabb pénztárca. Manapság egyre kevesebben tehetik meg, hogy egy-egy ruháért öt-hatezer forintot adjanak. Virágzik ezzel szemben a rongyos boltokban, a turkálókban eladásra kínált használt, ám olcsó ruha piaca. Hogy is néz ez ki Halason? Ezt igyekeztem körutam során feltérképezni.

Hat évvel ezelőtt, elsőként látott a használt ruhák adásvételében üzletet Lakos Ilona, aki magánkereskedői igazolványt váltott ki.

A belvárosban, a Posta utcában nyitott üzletben főleg külföldi csomagokban kapott, igényesebb női ruhák bizományi értékesítését vállalta. Üzletét három évvel ezelőtt a Bem utcai házhoz költöztette, ahol a használt ruhák mellett drága egyedi ruhák és szőrmebundák bizományi értékesítését is vállalja.

Az első bolt nyitását a helyi faipari szövetkezet követte, az Eötvös utcában megnyitott használt ruha bolt négy éve állja a vevők ostromát. Készletét a Témaforg Vállalaton keresztül, Budakalászlóról szerzi be, a bálán érkezett külföldi használt ruhák bontás után nagy kupacban kínálják magukat.

A hölgyek bevallása alapján itt lehet a legjobban „turkálni”. Valamikor a kilóra mért ruhát százötven forintért adták, ez előbb kétszázhatvan majd jelenleg háromszáz forintra ugrott. A kereslet így is óriási. Az üzlet havi forgalma háromszázezer forintot is meghalad. Év végén azokból a ruhákból, melyek a négy év során nem keltek el, darabonkénti tíz forintot áron kiárusítást csináltak, így a raktár kiürült, azóta megérkeztek az új bálacsmagok. Ottjártamkor is legalább nyolcan matattak a ruhahalmok között.

A belső „fülesek” szerint nagyon jól megy még az Arany János utcában üzemelő bolt, melyet a Kiskunfélegyházi Primór kisüzemkezelő üzemeltet. Itt a külföldi ruhákat 380 forintos különkénti áron kínálják, emellett nagyker raktárakból új ruhák és lábbelik is vásárolhatók, zömében 30–40 százalékkal olcsóbb áron, mint a többi üzletben. Ezért van is forgalom, az üzemeltető elmondta, nincs oka panaszkodni havi forgalma felül van a negyedmilió. Az üzlet második éve működik.

Az Eötvös utcában – a ktsz szomszédságában – nyitott boltot a Kecskeméti Textiltisztító Szövetkezet. A Ru-Ci elnevezés szerint vegytisztított, vasalt, válfázott használt ruhákat és cipőket kínálnak, a százezer forintos árukészletet hetente frissítik. A minibolt forgalma 60–70 ezer forint között mozog havonta.

A helyi Vörös Október Tsz az üzemeltetője a vásárcsarnokban működő rongyos boltok. A szerződéses üzlet láthatóan jól megy, most éppen 60 forintért zakó és 100 forintért kabát-

vásárt tart. Kósa Sándorné a ruhahegyek között elmeséli, hogy kliensei főleg a hetipiacokra beérkező, zömében tanyán élőkből tevődik ki. A meglehetősen nehéz anyagi körülmények között tengődő emberek körében óriási az érdeklődés az olcsó ruhafélék iránt, nem baj, ha viseltes is, ott-hon, munkára még jó.

A Bem utca üzletsor sarkán második éve üzemel a Holmi nevet viselő magánüzlet, ahol kizárólag csecsemő és gyermek használt holmikat, babakocsikat adnak-vesznek. A bolt zsúfoltsága szerint erre az üzletágra is nagy a kereslet.

A Mátyás téri KUNÉP ház alatti üzletsorban évvégén nyitott meg a Fílleres bolt, melyet Velez Györgyné üzemeltet. Méterárakat, pamutot, blúzokat kínál olcsón, emellett a fővárosból szerzi be használt ruhaneműt. Elmondta, hogy bizományi értékesítést nem vállal. Karmajátásnyira innen, a Kossuth utcában a Mini-bizományiban Tarnóczy Lajosné is vesz-ad használt szoknyákat, blúzokat, ingeket. Természetesen emellett a bizományi termékszála minden portékája megtalálható itt, a legtöbb a műszaki használt cikkekből található.

A körkép ezzel korántsem teljes. A MÉH városi telepén is árucseréből származó import bala kilós értékesítését szokták időnként végezni. Óriási rá a kereslet. A piacon, a Harangos téri használt piacon egyaránt többen kínálnak szebb napokat meglátott használati cikkeket, köztük ruhát is eladásra. A MÁV székházban, a Gózon István művelődési házban is alkalmanként szoktak ruhavásárt rendezni. Na, és ott vannak a lengelek, akik hetek óta a Park áruház melletti kispiacon délelőttől sötétedésig valóságos bazárt tartanak. Kapható itt minden, a sportcipőtől az alsónadráig.

Nem nehéz megjósolni, ennek a „rongyos” üzletágnak még hosszú ideig komoly sikere lesz.

Horváth Róbert

Lapzárta után érkezett szerkesztőségünkbe egy panaszos levél, amelyben egy kisnyugdíjas olvasónk megaláztatásáról számolt be. Sérelmezi, hogy a Faipari Szövetkezet Eötvös utcai boltjában hátrányos megkülönböztetés érte több ízben, legutóbb – egy az OTP-ből érkezett csoport miatt – felszólította az eladó, hogy hagyja abba a vásárlást, s jöjjön máskor. Levelemben azt kérdezi, megtehetik-e ezt vele és több vásárló társával, az ő pénzük nem ér annyit, mint más ki-vásárlottaké?

A Termelés és Ellátásfelügyeleti Osztály válasza egyértelmű volt: Nem. Nyitvatartási időn túl minden gazdálkodó szerv saját hatáskörében megteheti, hogy egy-egy vállalat dolgozói csoportjának külön vásárlási lehetőséget ad, a hivatalos nyitvatartás ideje alatt ezért nem zárhatja be a boltot.

H. T.

A Faipari Vállalat tervei

– Milyen volt a vállalat 1988. évi eredménye? – kérdeztük Király István igazgatót.

– Termelési értékünk 218 millió forint volt – mondotta Király István – és a tervezett 16 millió forint eredménnyel szemben 22,2 milliót értünk el.

– Hová szállítja a vállalat a termékeit?

– Tíz Tüzép-központ 700 telepére szállítunk, valamint több áfész részére. A termékek 79 százalékát a tüzepon keresztül értékesítjük. A BNV-n bemutattuk termékeinket és a teljes évi kapacitásunkat 1989-re lekötöttük.

– Milyen volt a vállalat termelési eredménye?

– Tavaly egymillió forint volt az egy főre eső termelési érték. A mi profilunkban ez igen jó eredménynek számít.

– Hogyan hatott az áremelkedés?

– Az át nem hárítható anyagáremelkedések nyereségcsökkenést okoztak. Májusban már az alapanyag árak emelkedése miatt 3,5 százalékos áremelésre kényszerültünk, ami még nem csökkentette a keresletet termékeink iránt.

– Milyen volt az anyagellátás?

– Sajnos a Szovjetuniótól elég gyenge minőségű fenyőfűrészárut kaptunk. Mégis a legtöbb problémát a vasalat, a ragasztó, valamint a tömítőanyagok hiánya okozta. Karácsony előtt majdnem leálltunk anyagihiány miatt.

– Milyen bért fizetnek?

– Tavaly 2,5 százalékos béremelést terveztünk és 3 százalékot hajtottunk végre. Az egy főre eső kereset meghaladta a 93 ezer forintot. 6,5 millió forintot költöttünk fejlesztésre, ami 8 százalékkal növelte a vállalat vagyonát. Sikeres tanműhely-bővítési pályázatunkra a 4 milliós saját alapoz 2,3 millió forint támogatást kaptunk. Az építést saját részlegünk végezte el. Már tíz éve képezünk szakmunkástanulókat, mert ez a feltétele annak, hogy jó minőségű termékeink legyenek. Jelenleg is 42 tanuló van.

– Mondta, hogy ez évre már lekötötték kapacitásukat. Mi ennek a nagy keresletnek az oka?

– Elsősorban termékeink jó minősége, de nem elhanyagolható az sem, hogy az or-

szágban mi vagyunk a legolcsóbbak. Kedvező az is, hogy a nyílászárókat festés nélkül, nyers színben szállítjuk és így mindenki tetszése szerinti színre festheti őket.

– Terveznek-e további bér-emelést is 1989-re?

– Igen az idén 6 százalékos béremelést irányoztunk elő, amit szeretnénk április elsejével megvalósítani.

– Gyártmányfejlesztést is terveznek?

– 3,6 millió forintot fordítunk erre a célra. Egy új típusú ajtót fejlesztünk ki és még több új terméket.

A „Halas” típusú ajtó szerelése

